

มิติใหม่การออกแบบ

หลังจากที่ บริษัท มั่นคงเคหะการ จำกัด (มหาชน) หรือ MK ผู้พัฒนาอสังหาริมทรัพย์โครงการ "สวนเงิน" และ "สิรินธรฮิลล์" ได้เดินทางเชิญชวนนักออกแบบสถาปัตย์รุ่นใหม่รวมทั้งนิสิตนักศึกษาทั่วประเทศ ร่วมประชันไอเดียสร้างสรรค์ผ่านผลงานการออกแบบบ้านตัวอย่าง โดยที่หนึ่งในสมาชิกทุกช่วงวัย ในโครงการ MK Young Creative Design Contest 2014: Universal Design ภายใต้นามคิด "จะสวยปลอดภัย เป็นธรรมทั่วถึง และเท่าเทียม" ซึ่งได้รับความสนใจจากนิสิตนักศึกษาและนักออกแบบรุ่นใหม่เข้าร่วมประกวดอย่างคับคั่ง โดยล่าสุดได้เชิญนักวิชาการด้านออกแบบ **ดร.อินริกา สวัสดิ์ศรี** อาจารย์ภาควิชาสถาปัตยกรรมภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง และ กฤษณะ สะโล ตัวแทนสื่อมวลชนในเครือทีวีว่า **อารยสถาปัตย์** จุดประกายสังคมไทยให้ได้สิ่งที่ดีความเท่าเทียมในชุมชนเมืองร่วมมาช่วยให้ความรู้กับผู้เข้าร่วมฯ ณ ห้องศิลปะนครธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

ดร.อินริกา สวัสดิ์ศรี กล่าวว่า "แนวคิดการออกแบบเพื่อทุกคนที่ที่อาศัย หรือ Universal Design for Inclusive Living" ว่า ในสมัยก่อนหากเราพูดถึง Universal Design เราอาจจะนึกถึงเฉพาะ "ยกเท้า" แต่เมื่อยุคสมัยและสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป Universal Design ได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในแง่การออกแบบที่อยู่อาศัยมากขึ้นตามแนวคิด สะดวก เป็นธรรมทั่วถึง ปลอดภัย เข้าถึงและเท่าเทียม และที่สำคัญที่สุดคือ ท้ายข้อควรให้ได้รับความร่วมด้วย เพราะสมัยก่อนเมื่อเราพูดถึง Universal Design ก็จะได้ออกแบบเฉพาะห้องในโรงพยาบาล ซึ่งหากเป็นบ้านพักอาศัยก็ต้องการถึงความสวยงามที่ทุกคนทุกวัยสามารถมีส่วนร่วมได้ ดังนั้นกลุ่มเป้าหมายหรือ User ของ Universal Design ซึ่งในปัจจุบันก็คือ "สมาชิกในครอบครัวที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ" ไม่ใช่มีความหลากหลายแตกต่างกันไป อาจจะต้องรวมถึงทุกคนในครอบครัวในแต่ละช่วงวัยด้วย เพราะในบางครอบครัวนั้น อาจมีสมาชิกอาศัยร่วมกันในหลายเจนเนอเรชัน ซึ่งทุกคนจะเป็นไปตามช่วงชีวิตไม่ว่าจะเป็น "บ๊าย เมา เจ็บ ตาย"

สำหรับหลักการในการออกแบบจะเริ่มจากการศึกษาข้อมูลของผู้อยู่อาศัยก่อนและเมื่อออกแบบกลุ่มเป้าหมาย หรือ User

อาจแตกต่างกัน ผู้ป่วยหรือผู้พิการก็มีความแตกต่างกัน ซึ่งต้องมีวิธีการเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลาย ที่นอกจากข้อมูลจากงานวิจัยต่างๆ แล้ว บางครั้งพบว่าสถาปนิกเองอาจต้องทดลองด้วยตัวเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและตรงกับทุกด้านมากที่สุด ภายใต้หลักการออกแบบ คือ 1.ใช้ดีดีทั้งเท่าเทียม (Equitable Use)

- 2.การปรับให้เข้ากับความต้องการของทุกคน (Flexibility in Use)
- 3.ใช้งานง่ายไม่ซับซ้อน (Simple and Intuitive Use)
- 4.ให้ข้อมูลที่เข้าใจได้ง่าย (Perceptible Information)
- 5.มีการวางแผนเมื่อสำหรับพฤติกรรม (Tolerance for Error) 6.ใช้แรงน้อย
- เมื่อใช้งาน (Low Physical Effort)
- 7.มีขนาดของพื้นที่ว่างสะดวกในการเข้าถึงและใช้สอย (Size and Space for Approach and Use)

"ปัญหาของ Universal Design ในงานออกแบบของไทยคือ ความไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ของการใช้งาน และผู้ออกแบบหรือสถาปนิกยังไม่ได้คำนึงกระบวนการคิดรอบรู้สำหรับทุกคนในครอบครัวหรือสังคมอย่างแท้จริง เช่น อาจจะก่อสร้างหรือติดตั้งในภายหลัง ซึ่งนอกจากจะเกิดความไม่สวยงามกลมกลืนแล้ว ยังเกิดการเปลี่ยนแปลงในร่องรอยของประเภทการก่อสร้าง ซึ่งหากเราการคิดเมื่อได้แต่ตอนแรกให้สามารถตอบสนองต่อทุกช่วงชีวิตของทุกเจนเนอเรชันได้ ก็จะมีการช่วยประหยัดในเรื่องของงบประมาณและยังช่วยให้ผู้ใช้ได้ร่วมสวามรณะของการออกแบบที่กลมกลืนสำหรับที่อยู่อาศัยได้อย่างแท้จริง"

นอกจากนี้ ดร.อินริกา ยังได้กล่าวถึงแนวโน้มของการออกแบบ Universal Design ในอนาคตว่า ในอนาคตการออกแบบ Universal Design จะขยายไปสู่อีกหลายพื้นที่ จากเดิมที่มุ่งเน้นเฉพาะพื้นที่สาธารณะเนื่องจากมีกฎหมายกำหนด แต่สำหรับที่อยู่อาศัยถึงแม้ในปัจจุบันจะยังไม่มีการบังคับออกบังคับใช้ แต่ในอนาคตจะมีรัฐบาลอย่างที่เป็นที่สนใจของการออกแบบ Universal Design สำหรับที่อยู่อาศัยมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสัดส่วนของสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่เน้นเน้นเพียงอย่างเดียว แต่จะรวมถึงที่ขยายตัวทำให้คนวัยได้ใช้งาน สิ่งมรดกการเข้าถึงถึงคุณภาพชีวิตที่เพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย อีกทั้งผู้สูงอายุก็เป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ที่จะต้องมีการออกแบบโดยคำนึงถึงคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ และเป็นหลักประกันที่มีมั่นคงให้กับทุกวัยในครอบครัว โดยที่เฉพาะอย่างยิ่งสังคมไทยที่มีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นมากกว่า 7% เชนยเหตุ"

ทางด้าน **กฤษณะ สะโล** ตัวแทนสื่อมวลชน กล่าวเสริมว่า ความเห็นภาคีคือความเท่าเทียมของทุกคนในสังคม ไม่ว่าคนไหน และเป็นคนพิการ คนแก่ หรือเด็ก จะต้องสามารถใช้ชีวิตร่วมกันได้อย่างเท่าเทียม สะดวก และปลอดภัย เหมือนในประเทศญี่ปุ่นที่ถือเป็นตัวแบบที่ดีมากของการออกแบบให้ทุกๆ ที่ซึ่งไม่ว่าจะเป็นสถานที่สาธารณะ ซึ่งในประเทศไทยเองยังต้องการพัฒนาอีกมาก และหนึ่งในพื้นที่ที่จะมีความรู้ในการออกแบบสำหรับสังคมคุณภาพในอนาคตก็คือ "สถาปัตยกรรมใหม่" นั่นเอง

สำหรับผู้ที่อยู่อาศัยถึงแม้ว่าจะไม่มีกฎหมายบังคับเหมือนพื้นที่สาธารณะ แต่ก็ถือเป็นมิติใหม่ของการออกแบบที่จะต้องตอบสนองต่อทุกคนในครอบครัว เป็นการออกแบบเพื่อสร้างหลักประกันที่ดีให้กับครอบครัว แม้แน่นอนที่สุดว่าทุกคนเกิดมาก็ต้องรับภาพและเกิดการบกร่องของอวัยวะต่างๆ ตามมาในอนาคต ดังนั้นการประกาศในครั้งนี้จึงถือเป็นมิติใหม่ของคำว่า "บ้าน" ในอนาคต และที่สำคัญคือจะเป็นอีกหนึ่งไอเดียดีๆ ที่จะกระตุ้นให้ทุกคนในสังคมได้ร่วมกันตระหนักในเรื่องนี้มากยิ่งขึ้น

แน่นอนว่าอีกไม่นานเราก็จะได้เห็นผลงานการออกแบบสำหรับบ้านในอนาคตโดยกลุ่มคนรุ่นใหม่เหล่านี้ที่ผ่านการสร้างระดมไอเดียที่หลากหลายและน่าสนใจ เชื่อว่าการประกวดครั้งนี้จะเป็นอีกหนึ่งเวทีที่ช่วยกระตุ้นเตือนให้ทุกคนสนใจสิ่งที่ดีตรงหน้าถึง Universal Design อย่างจริงจังมากขึ้น พร้อมทั้งร่วมกันพัฒนา และยกระดับงานสถาปัตยกรรมไทยสู่สากลได้อย่างสง่างาม www.mk.co.th และ www.facebook.com/mkcontest เพจ MK Young Creative Design Contest